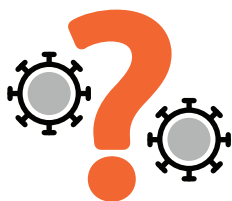

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

COVID-19 infekcijos prevencijos ir kontrolės vadovas ilgalaikės priežiūros įstaigoms Tarpinis PSO vadovas, 2020 m. kovo 21 d.

APLINKYBĖS

(prielaida)

2020 m. sausio 30 d. PSO paskelbė, jog COVID-19 proveržis yra tarptautinės svarbos visuomenės sveikatos nepaprastoji situacija. Pirmieji viruso atvejai pasireiškė Kinijoje arba žmonėms, kurie viešėjo ar keliavo Kinijoje. (Nuoroda į <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports>)

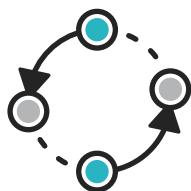
COVID-19 yra ūmi kvėpavimo takų liga, kurią sukelia naujas žmonių korona virusas (SARS-CoV-2, vadinamas COVID-19 virusu). Šis virusas pasižymi didesniu mirštamumu nuo 60-ties metų amžiaus ar vyresnių žmonių, bei tų, kurie turi tam tikrų sveikatos sutrikimų, pavyzdžiui: širdies ir kraujagyslių ligos, lėtinės kvėpavimo takų ligos, diabetas ar vėžys.

Ilgalaikės priežiūros įstaigos (IPI), tokios kaip slaugos namai ir reabilitacijos centrai, yra tos įstaigos, kurios rūpinasi vyresnio amžiaus žmonėmis bei tais, kurie turi fizinę arba psichikos negalią. Ilgalaikės priežiūros įstaigose gyvenantys asmenys yra pažeidžiami ir priklauso didesnės rizikos žmonių grupei dėl neigiamų padarinių bei infekcijos grėsmės gyvenant artimoje aplinkoje su kitais. Šios įstaigos privalo imtis specialių atsargumo priemonių tam, kad apsaugotų savo gyventojus, darbuotojus bei lankytojus. Svarbu įsidėmėti tai, jog infekcijos prevencijos ir kontrolės (IPK) veiklos gali turėti įtakos gyventojų bei darbuotojų psichikos sveikatai ir gerovei, ypač asmens apsaugos priemonių naudojimas bei draudimai, skirti lankytojams ir grupinei veiklai. Daugiau informacijos apie atsparumą COVID infekcijos laikotarpiu: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/mental-health-considerations.pdf>

Šis vadovas yra skirtas ilgalaikės priežiūros įstaigų vadovams ir tose įstaigose už IPK įgyvendinimą atsakingiems asmenims. Šio dokumento tikslas yra suteikti informaciją apie IPK ilgalaikės priežiūros įstaigose COVID-19 infekcijos laikotarpiu ir:

- Užkirsti kelią COVID-19 patekti į įstaigą;
- Užkirsti kelią COVID-19 platinti įstaigoje;
- Užkirsti kelią COVID-19 platinti už įstaigos ribų.

PSO atnaujins šias rekomendacijas, kai atsiras naujos informacijos. Kita techninė informacija apie COVID-19 yra pasiekama internete: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance>.

SISTEMOS IR PASLAUGŲ KOORDINAVIMAS UŽTIKRINANT ILGALAIKĘ PRIEŽIŪRĄ

- Veiksmų dėl nepertraukiamos priežiūros užtikrinimo ilgalaikės priežiūros įstaigose derinimas su atitinkamomis institucijomis (tokiomis kaip: Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija ir kt.).
- Aktyvuoti vietinį sveikatos ir socialinės priežiūros tinklą tam, kad būtų palengvintas nepertraukiamos priežiūros procesas (poliklinikos, ligoninės, savanorių grupės ir kt.).
- Palengvinti papildomos paramos suteikimą vyresnio amžiaus žmonėms, gyvenantiems ilgalaikės priežiūros įstaigoje, kuriems yra patvirtintas COVID-19 (resursai, sveikatos priežiūrą teikiantys asmenys ir kt.).

PROFILAKTIKA

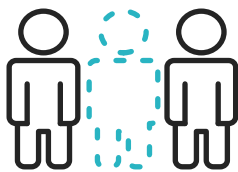
IPK PAGRINDINIAI PUNKTAI IR VEIKLOS

- Ilgalaikės priežiūros įstaigos turėtų užtikrinti pagrindinius IPK punktus bei vadovauti ir koordinuoti IPK veiklas, idealiu atveju vykdoma IPK komandos su paskirstytomis užduotimis ir atsakomybėmis, o jai patartų multidisciplininis komitetas. PSO nurodo principus, skirtus IPK vykdymui: <https://www.who.int/gpsc/ipc-components/en/>.

IPK PAGRINDINIAI PUNKTAI

- Užtikrinti COVID-19 IPK mokymus visiems darbuotojams:
 - COVID-19 apžvalgą: <https://openwho.org/>;
 - Rankų higienos ir respiratorių naudojimo taisyklės;
 - Standartines atsargumo priemones;
 - Atsargumo priemones dėl COVID-19 plitimo.
- Užtikrinti informacijos sklaidą apie COVID-19 ilgalaikės priežiūros įstaigų gyventojams: informuoti juos apie virusą, apie jo sukeltą ligą ir būdus, kaip apsisaugoti nuo infekcijos.
- Reguliariai atlikti IPK praktikos auditą (rankų higiena) ir užtikrinti grįžtamąjį ryšį darbuotojams.
- Pabrėžti rankų higienos ir respiratorių naudojimo svarbą:
 - Užtikrinti adekvatų kiekį rankų dezinfekcinio skysčio (sudėtyje turinčio bent 60% alkoholio), muilo bei švaraus vandens. Visus juos laikyti prie įėjimų, išėjimų bei priežiūros vietų.
 - Užkabinti priminimus, plakatus, dalyti skrajutes įstaigose, skatinant darbuotojus, gyventojus ir lankytojus reguliariai plauti ar dezinfekuoti rankas.

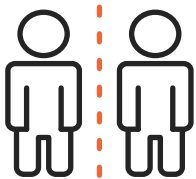
- Skatinti plauti rankas muilu bei vandeniu mažiausiai 40 sekundžių arba dezinfekciniu skysčiu mažiausiai 20 sekundžių.
- Reikalauti iš darbuotojų, jog šie reguliariai ir dažnai laikytųsi rankų higienos reikalavimų, ypač darbo dienos pradžioje, prieš ir po kontakto su gyventojais, pasinaudojus tualetu, prieš ir po maisto ruošimo, prieš pradėdant valgyti.
- Skatinti ir padėti gyventojams bei lankytojams kuo dažniau plauti rankas, ypač, kai rankos yra suteptos, prieš ir po kontakto su kitais asmenimis (nors kontakto su kitais turėtų būti maksimaliai vengiama), pasinaudojus tualetu, prieš pradėdant valgyti, po kosėjimo ar čiaudėjimo.
- Užtikrinti adekvatų kiekį vienkartinį nosinių/servetėlių, atitinkamas šiukšliadėžes (jos turi būti uždaromos dangčiu).
- PSO rekomenduojama dezinfekavimo skysčio gamyba: https://www.who.int/gpsc/5may/Guide_to_Local_Production.pdf.
- Palaikyti griežtus higienos bei sanitarinės priežiūros reikalavimus. Vadovas: <https://www.who.int/publications-detail/water-sanitation-hygiene-and-waste-management-for-covid-19>.
- Užtikrinti metinę gripo vakcinaciją ir konjuguotas pneumokokines vakcinas darbuotojams, atsižvelgiant į vietinę politiką, kadangi šios infekcijos yra esminiai veiksniai, didinantys vyresnio amžiaus žmonių mirštamumą nuo kvėpavimo sutrikimų.

FIZINIO ATSTUMO LAIKYMASIS ĮSTAIGOJE

KAD BŪTŲ SUMAŽINTA COVID-19 PLITIMO RIZIKA ĮSTAIGOJE, TURI BŪTI LAIKOMASI FIZINIO ATSTUMO:

- Riboti lankytojų skaičių;
- Grupinėse veiklose užtikrinti, jog būtų laikomasi fizinio atstumo, jei neįmanoma grupinių veiklų nevykdyti;
- Maistą patiekti taip, jog būtų laikomasi fizinio atstumo tarp gyventojų, jei įmanoma – uždaryti bendras patalpas, skirtas valgymui ir tiekti maistą kiekvienam gyventojui individualiai jų kambariuose;
- Primygtinai skatinti gyventojus laikytis bent vieno metro atstumo nuo kitų gyventojų;
- Tiek iš darbuotojų, tiek iš gyventojų reikalauti vengti lietimosi (rankų spaudimo, apsikabinimų ar bučinių).

LANKYTOJAI

Patalpoje, kurioje buvo užfiksuotas COVID-19 plitimas, patekimas lankytojams turėtų būti apribotas ir kiek įmanoma vengiamas. Turėtų būti apgalvotos alternatyvos dėl asmeninių vizitų, galimybės naudotis telefonais ar bendrauti pasitelkiant vaizdo priemones. Taip pat galima naudoti plastikinius ar stiklinius barjerus tarp gyventojų ir lankytojų.

Visi lankytojai turėtų būti tikrinami dėl ūmios kvėpavimo takų infekcijos požymių ir simptomų ar aiškios COVID-19 rizikos. Nė vienas asmuo, turintis simptomų ar požymių, negali būti įleistas į patalpas.

Ribotas skaičius patikrintų lankytojų gali būti įleisti į ilgalaikės priežiūros patalpas – tai gali būti tik tie lankytojai, kurių lankymo pagrindas yra ypač svarbus, pavyzdžiui: įstaigos gyventojas sunkiai serga ir lankytojas yra jo artimasis arba asmuo, reikalingas emociškai palaikyti. Lankytojų skaičius turėtų būti ribojamas iki vieno asmens vienu metu, ir kad būtų laikomasi fizinio atstumo. Lankytojai turėtų būti instruktuoti apie kvėpavimo ir rankų higieną ir laikytis bent vieno metro atstumu nuo gyventojų. Jie turėtų aplankyti gyventoją iš karto atvykus į įstaigą ir išvykti iš karto po vizito.

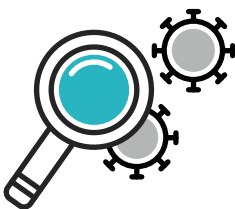
Turėtų būti griežtai draudžiamas lankytojų tiesioginis kontaktas su gyventojais, kuriems yra patvirtintas arba įtariamas COVID-19.

Svarbu pabrėžti, kad apie visiško nelankymo politiką sprendžia vietinės sveikatos priežiūros sistemos pareigūnai.

REAGAVIMAS

Reagavimas į COVID-19 ilgalaikės sveikatos priežiūros įstaigų aplinkoje yra paremtas ankstyvu viruso atpažinimu, izoliacija, priežiūra ir šaltinio kontrole (tolimesnio išplitimo kontrolė).

ANKSTYVASIS ATPAŽINIMAS

ANKSTYVAS ATPAŽINIMAS, IZOLIACIJA IR PRIEŽIŪRA COVID-19 ATVEJAIS YRA ESMINIAI DALYKAI, NELEIDŽIANTYS LIGAI PLISTI ĮSTAIGOSE.

Turi būti organizuotas galimo COVID-19 stebėjimas tarp gyventojų:

- Įvertinti naujo gyventojų sveikatos būklę, siekiant nustatyti, ar gyventojas turi kvėpavimo takų infekcijos požymių, turint omenyje karščiavimą, kosulį ar kvėpavimo sutrikimus.
- Du kartus per dieną vertinti kiekvieną gyventoją dėl karščiavimo (38°C ar daugiau), kosulio ar dusulio.
- Nedelsiant informuoti IPK komandą ir sveikatos priežiūros specialistą apie gyventoją, kuris karščiuoja ar turi kvėpavimo sutrikimų.

TURI BŪTI ORGANIZUOTAS GALIMO COVID-19 STEBĖJIMAS TARP DARBUOTOJŲ:

- Prašyti darbuotojų pranešti ir likti namuose, jei jie karščiuoja ar turi kvėpavimo takų ligų.
- Susisiekti su darbuotojais, kurių nėra darbe dėl nežinomos priežasties, ir išsiaiškinti jų sveikatos būklę.
- Tikrinti visų darbuotojų kūno temperatūrą prie įėjimo į įstaigą.
- Nedelsiant nušalinti nuo atliekamų pareigų darbuotoją, kuris darbo metu yra akivaizdžiai sergantis ir nukreipti jį pas sveikatos priežiūros specialistą.
- Stebėti darbuotojus ir jų kontaktą su gyventojais, ypač tais, kuriems yra patvirtintas COVID-19; vadovautis šiuo vadovu: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/infection-prevention-and-control>, siekiant identifikuoti darbuotojus, kurie yra didelės rizikos grupėje užsikrėsti COVID-19.

TURI BŪTI ORGANIZUOTAS GALIMO COVID-19 STEBĖJIMAS TARP LANKYTOJŲ:

- Visi lankytojai turi būti patikrinti prieš patenkant į įstaigą, turint omenyje karščiavimą, kosulį ar kvėpavimo sutrikimus, arba, jei neseniai turėjo kontaktą su asmeniu, kuriam buvo identifikuotas COVID-19.
- Lankytojai, kurie karščiuoja ar turi kvėpavimo takų ligų, neturi būti įleidžiami į įstaigą.
- Lankytojai su didele COVID-19 rizika (artimas kontaktas su patvirtintu atveju, neseniai įvykusi kelionė) neturi būti įleidžiami į įstaigą.

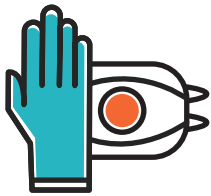

ŠALTINIO KONTROLĖ (COVID-19 PACIENTO PRIEŽIŪRA IR TOLIMESNIO PLITIMO PREVENCIJA)

JEIGU YRA ĮTARIAMA, KAD GYVENTOJAS TURI ARBA JAM JAU YRA DIAGNOZUOTAS COVID-19, TURĖTŲ BŪTŲ IMTASI ŠIŲ ŽINGSNIŲ:

- Pranešti atitinkamoms tarnyboms apie įtartą atvejį ir izoliuoti gyventoją su pradiniais kvėpavimo takų sutrikimo simptomais.
- Uždėti medicininę kaukę gyventojui bei kitiems kambariye esantiems asmenims.
- Užtikrinti, jog pacientas būtų tiriamas dėl COVID-19 infekcijos pagal nustatytą vietinį protokolą ir, jeigu įstaigoje yra galimybė, paimti biologinį mėginį testavimui.
- Nedelsiant pranešti pacientui ir atitinkamai tarnybai, jeigu COVID-19 testas yra teigiamas.
- PSO rekomenduoja COVID-19 pacientus gydyti sveikatos priežiūros įstaigoje, ypač rizikos grupės pacientus – sergančius tam tikromis ligomis, vyresniojo kaip 60 metų amžiaus ir tuos, kurie serga gretutinėmis ligomis ([https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected)).
- Sveikatos priežiūros specialistas atlieka klinikinį vertinimą atsižvelgdamas į ligos sunkumą ir vertina paciento perkėlimo į stacionarą būtinybę. Jeigu tai nėra įmanoma, pacientai gali būti izoliuoti ir prižiūrimi ilgalaikės priežiūros įstaigoje.
- Darbuotojai turėtų imtis apsaugos priemonių artinantis prie gyventoją, įeinant į kambarį ar esant vieno metro atstumu nuo jo.
- Jeigu įmanoma – perkelti COVID-19 pacientą į vienietį kambarį.

- Jeigu nėra (laisvų) vienviečių kambarių, reikėtų apsvarstyti gyventojų, kurie įtariami, jog gali turėti arba jau turi COVID-19, subūrimą:
 - Gyventojai, kuriems COVID-19 yra įtariamas, turėtų būti kartu tik su tais, kuriems COVID-19 taip pat yra įtariamas; jie neturėtų būti kartu su tais, kuriems COVID-19 yra patvirtintas.
 - Kartu negali būti gyventojai, kuriems įtariamas ar patvirtintas COVID-19, su tais, kurių imuninė sistema yra nusilpusi.
- Aiškiai pažymėti kambarius IPK ženklais, nurodančiais apsaugos priemonių naudojimą prieš įeinant į kambarį.
- Paskirti specialią medicininę įrangą (termometrų, kraujo spaudimo matuoklius, oksimetrus ir kt.), kuri būtų sveikatos priežiūros specialistų naudojama išskirtinai tik pacientams, kuriems yra įtariamas arba patvirtintas COVID-19.
- Išvalyti ir dezinfekuoti įrangą prieš dar kartą ją naudojant kitam pacientui.
- Riboti dalijimąsi asmeniniais įrenginiais (mobiliaisiais prietaisais, knygomis, elektroniniais įrenginiais) su kitais gyventojais.

ATSARGUMO PRIEMONĖS IR ASMENS APSAUGOS PRIEMONĖS (APP)

Užtikrinant kasdienę pacientų, kuriems yra įtariamas arba patvirtintas COVID-19, priežiūrą turi būti imamas apsaugos priemonių: [https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125).

- APP turi būti užsidedama ir nusiimama atsargiai, atsižvelgiant į rekomendacijas ir vengiant užteršimo.
- Rankų higienos procedūra turi visuomet būti atliekama prieš užsidedant ar nusiimant APP.
- Apsaugos priemonės kartu su APP: medicininė kaukė, pirštinės, medicininis darbo kostiumas, akių apsauga.
- Darbuotojai turėtų nusiimti APP prieš pat paliekant gyventojų kambarį.
- Išmesti APP į medicininių atliekų dėžę ir nusiplauti rankas.

Rūpinantis kitais gyventojais, kuriems yra įtariamas arba patvirtintas COVID-19, reikėtų naudoti papildomas apsaugos priemones dėl oru sklindančios rizikos bet kokios lašelius generuojančios procedūros metu (intubacija, atsiurbimas) [https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected-20200125](https://www.who.int/publications-detail/infection-prevention-and-control-during-health-care-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected-20200125). Apsaugos priemonės oru plintančioms rizikoms yra N95, FFP2 ar FFP respiratorių ar panašaus lygio kaukių naudojimas, pirštinės, medicininiai darbo kostiumai, priemonės, skirtos apsaugoti akis (spec. akiniai arba veido skydeliai). Pastaba: naudoti tik N95 kaukes, jeigu ilgalaikės priežiūros įstaiga turi programą, pagal kurią reguliariai tikrinami darbuotojai dėl šių kaukių dėvėjimo.

Keičiantys nešvarią patalynę, skalbinius ir pan., turi dėvėti APP ir kaukę, pirštines, medicininį darbo kostiumą ilgomis rankovėmis, priemones, skirtas apsaugoti akis, uždara avalynę. Taip pat laikytis rankų higienos procedūros prieš užsidedant ir nusiimant APP.

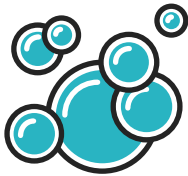

APLINKOS VALYMAS IR DEZINFEKAVIMAS

Valymas ir dezinfekavimas yra rekomenduojamas visiems horizontaliems ir dažnai liečiamiems paviršiams (šviesos jungikliai, durų rankenos, lovų apsauginiai turėklai, naktiniai staleliai, telefonai). Visi vonios kambariai turi būti valomi mažiausiai du kartus per dieną ir tuomet, kai yra nešvarūs.

Akivaizdžiai nešvarūs paviršiai pirmiausia turi būti valomi detergentu (komerciškai paruoštas muilas ar vanduo) ir tuomet turėtų būti atliekama dezinfekcija pagal gamyklines rekomendacijas. Kai kontaktinis laikas pasibaigia, dezinfektantas gali būti nuplaunamas švariu vandeniu.

Jeigu komerciškai paruošti stacionare taikomo lygmens dezinfektantai nėra prieinami, ilgalaikės priežiūros įstaiga gali naudoti atskiestos koncentracijos baliklį ir dezinfekuoti patalpas. Mažiausia chloro koncentracija turėtų būti 5000 ppm arba 0.5% (atitinkamai 1:9 skiedžiant 5% koncentracijos baliklio tirpalą).

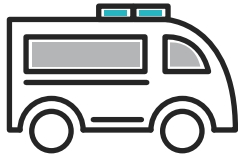

SKALBINIAI

Nešvarūs audiniai turėtų būti sudedami į aiškiai pažymėtus nepralaidžius maišus ar konteinerius po to, kai atsargiai pašalinami bet kokie kieti ekskrementai ir įdedami į uždarus krepšius, kurie padedami tualete.

Rekomenduojama skalbti mašina šiltu, 60–90°C, vandeniu su skalbikliu. Tada skalbiniai džiovunami kaip įprasta.

Jeigu nėra įmanoma naudotis skalbimo mašina, audiniai gali būti mirkomi karštame vandenyje su muilu dideliuose katiluose ir maišomi saugantis nuo taškymosi. Indas turėtų būti ištuštinamas, o audiniai mirkomi 0.05% (500 ppm) chlore apie 30 minučių. Galiausiai, skalbiniai turi būti išskalaujami švariame vandenyje ir tik tuomet palikti pilnai išdžiūti saulėje.

JUDĖJIMO/PERVEŽIMO APRIBOJIMAI

JEIGU YRA ĮTARIAMA, JOG GYVENTOJAS TURI ARBA JAM JAU YRA PATVIRTINTA COVID-19, ILGALAIKĖS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGA TURĖTŲ:

- Užtikrinti, kad patvirtinti pacientai nepalikytų savo kambarių kol serga.
- Riboti gyventojų judėjimą ar transportavimą išskyrus būtinais diagnostiniais ar gydymo klausimais. Vengti perkėlimo į kitas įstaigas (nebent yra medicininės indikacijos).
- Jeigu transportavimas yra būtinas, informuoti apie būtinas apsaugos priemones transportuojančius asmenis bei personalą įstaigos, kuri priims pacientą. Užtikrinti, kad pacientai, kurie palieka savo kambarius tik dėl absoliučiai būtinios priežasties – dėvėtų kaukes bei higieninius respiratorius.
- Izoliuoti COVID-19 pacientus iki tol, kol jų du laboratorijos testų atsakymai dėl COVID-19 per 24 val. bus neigiami, nebent paciento simptomai nustatyti. Jeigu nėra įmanoma atlikti testų, PSO rekomenduoja, jog patvirtinti pacientai liktų izoliuoti dar dvi savaites po to, kai išnyksta simptomai.

Ilgalaikės priežiūros įstaigos turi būti pasiruošusios priimti gyventojus, kurie buvo hospitalizuoti su COVID-19, yra kliniškai stabilūs ir galintys pasirūpinti kitais tame pat kambarėje izoliuotais pacientais. Įstaigos turėtų naudoti tas pačias apsaugos priemones, apribojimus pacientams, valyti aplinką lygiai taip pat, jei gyventojui būtų diagnozuota COVID-19.

INFORMAVIMAS

Visi įtariami ar patvirtinti COVID-19 atvejai turi būti pranešti atitinkamoms šalyje patvirtintoms institucijoms, kaip to reikalauja įstatymas.

KAIP SUMAŽINTI IPK SUKELIAMĄ EFEKTĄ PSICHOLOGINEI
GYVENTOJŲ, DARBUOTOJŲ IR LANKYTOJŲ SVEIKATAI

- Klinikinės priežiūros vadovas: [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected).
- Vyresnio amžiaus žmonės, ypač izoliuoti bei turintys kognityvinių funkcijų sutrikimų, demencijos sindromą, kurie yra itin priklausomi – jie gali tapti vis labiau neramūs, pikti, įsitempę, susijaudinę ir atsirboję infekcijos proveržio laikotarpiu arba kol yra izoliuoti.
- Suteikti praktinę bei emocinę paramą per neformalų tinklą (šeimas) bei sveikatos priežiūros specialistus.
- Reguliariai teikti informaciją apie COVID-19 gyventojams, darbuotojams bei personalui.

PARAMA SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTAMS BEI GLOBĖJAMS

- Kiek įmanoma labiau apsaugoti darbuotojus nuo galimo fizinio bei psichologinio streso, kad jie galėtų ir toliau pilnai atlikti savo pareigas net ir dirbdami viršvalandžius ar esat nemalonioms patirtims, susijusiomis su gėda ar baime jų šeimoje ar bendruomenėje.
- Reguliariai ir palaikomai koordinuoti visus darbuotojus, siekiant išlaikyti jų gerovę, skatinti savalaikę komunikaciją, teikti atnaujintą informaciją bei aprūpinti atitinkamomis atsargumo priemonėmis.
- Apsvarstyti poilsio ir jėgų atgavimo laiką bei, esant poreikiui, pagalvoti apie alternatyvas.
- Psichologinės sveikatos parama ir pirmosios psichologinės sveikatos mokymai gali būti naudingi visiems darbuotojams tam, kad būtų užtikrinta būtina pagalba įstaigoje esantiems asmenims.
- Darbuotojai turi užtikrinti, jog visos saugumo priemonės yra numatytose vietose.